

Tweede

Bestuursrapportage

2024

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	3
Ontwikkelingen en maatregelen programma's	3
Financiële rapportage - Algemeen	6
Financiële rapportage - Programma's.....	6
Projecten	8
Belastingopbrengsten	9
Samenvatting	10
Actuele Risico's	11

INLEIDING

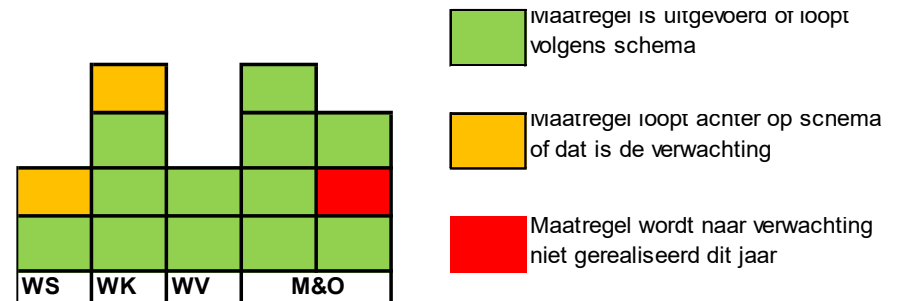
Voor u ligt de Tweede Bestuursrapportage 2024. Met deze rapportage informeren we u over de voortgang van de programmamaatregelen, de financiële stand van zaken en de risico's waar ons waterschap mee te maken heeft.

Zoals gebruikelijk wordt de Bestuursrapportage in de vorm van een rapport met een bijlage aangeboden. In de rapportage staan de bestuurlijk relevante ontwikkelingen en de stand van zaken van de financiën, de geplande maatregelen en de risico's centraal. In de bijlage is een nadere toelichting op de voortgang van de maatregelen opgenomen.

ONTWIKKELINGEN EN MAATREGELEN PROGRAMMA'S

In de begroting zijn maatregelen opgenomen die wij uitvoeren om de doelen van ons waterschap te kunnen realiseren. Deze doelen hebben betrekking op onze wettelijke taken voor voldoende water, schoon water en waterveiligheid. Maar ook onze maatschappelijke doelen zijn nadrukkelijk uitgewerkt, bijvoorbeeld onze doelen voor duurzaamheid, circulaire bedrijfsvoering en klimaatadaptatie. De voortgang van deze bestuurlijke maatregelen uit de programmabegroting zijn via het stoplichtmodel uitgevraagd. In de rapportage wordt een overzicht gegeven van de voortgang op de maatregelen. De toelichting op alle maatregelen kunt u vinden in de bijlage bij deze bestuursrapportage.

In de volgende grafiek zijn de uitkomsten weergegeven. Van de 15 maatregelen scoren er 12 groen, 2 oranje (uitvoering WOM-programma en uitvoering rwzi Hessenpoort) en 1 rood (Informatiebeveiliging).

Watersysteem

Het programma Watersysteem kent twee maatregelen, waarvan er één (uitvoering WOM-programma) achter loopt op schema.

Er is doorlopend inbreng geleverd in de omgevingsprocessen PPLG (Overijssel), DPLG (Drenthe), NOVEX en IRM/PAGW. Het door u vastgestelde position paper Water en Bodem sturend uit april 2024, heeft de gewenste richting en positie van het waterschap benoemd. Deze worden verder uitgewerkt in het strategische kader die in 2025 in het algemeen bestuur wordt vastgesteld.

Bij de uitvoering van het WOM-programma blijft de verwerving van de benodigde gronden weliswaar een knelpunt. Tegelijkertijd lijkt de grondmarkt zich meer te stabiliseren, wat kansen biedt voor onze WOM-projecten. De voortgang van de WOM-projecten wordt mede beperkt door het gebrek aan capaciteit binnen de organisatie. Dit knelpunt wordt versterkt door de lange doorlooptijden van gebiedsprocessen en onze ambitie om actief in verbinding te staan met onze omgeving, wat tijd (en capaciteit) kost. Verkorten van gebiedsprocessen levert op korte termijn in theorie tijdwinst op, maar levert aan 'de achterkant' per saldo meer vertraging op door meer juridische procedures en een slechter imago.

Er komt naar verwachting aanvullende externe financiering beschikbaar, onder andere via het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), wat de verwachte

kostenstijgingen grotendeels zal compenseren. De mogelijke consequenties van het recente bericht over het stopzetten van NPLG door het rijk zullen in de komende periode nader worden verkend. De waterschappen zijn in gesprek met de provincies om te onderzoeken waar kansen en mogelijkheden liggen.

Waterketen

Het programma Waterketen kent in totaal vier maatregelen, waarvan er één (uitvoering rwzi Hessenpoort) achter loopt op schema.

Bij de pilot smart Energy Hub (SEH) rwzi Hessenpoort zijn, bij onze externe partner, onverwachte technische belemmeringen, opgetreden. Dat leidt tot een nog onbekende vertraging van de ingebruikname van de elektrolyser.

In het voorjaar is de Toekomstvisie waterketen door het AB besproken en vastgesteld. Er is een start gemaakt met het Strategisch kader waterketen.

Er wordt volop gebouwd aan de nieuwe slibgisting- en groengasinstallatie op rwzi Echten. De planning is dat begin 2025 de slibgisting in proefbedrijf gaat draaien. Het project verloopt conform (de tijd)planning. Ten aanzien van de aanvraag van het realisatiekrediet voor de CO₂-afvanginstallatie heeft een bestuurlijke heroverweging plaatsgevonden.

Conform planning is gestart met de pilot datagedreven sturing op rwzi's. In 2024 worden twee deelprojecten uitgevoerd. Deelproject I richt zich op datagedreven sturing in het rioelstelsel. Deelproject II richt zich op de datagedreven sturing op de rwzi. In beide projecten wordt samengewerkt met een marktpartij. De verwachting is dat energie kan worden bespaard en dat de bedrijfsvoering wordt verbeterd waardoor er op een later moment nieuwe maatregelen op de rwzi's kunnen worden getroffen en er sprake is van minder meerkosten.

Waterveiligheid

Het programma Waterveiligheid kent twee maatregelen die beide op schema lopen.

Naast inrichtingsmaatregelen ter bescherming tegen overstromingen hebben we te maken met dagelijkse risico's voor onze waterkeringen, zoals graafschades door bevers. We verkennen hoe we onze werkwijze kunnen aanpassen om graafschade door bevers in keringen te voorkomen. Dit doen we door in gesprek te zijn met de provincies (bevoegd gezag) over hun beverprotocol. Daarnaast vragen we, via externe netwerken, structureel aandacht voor deze problematiek. Bijvoorbeeld bij de Unie van Waterschappen en beïnvloeding van besluitvorming op Rijksniveau. Eind 2024 informeert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur over de werkwijze om het risico op graafschade door bevers beheersbaar te houden.

We werken volop aan het HWBP, zodat in 2050 al onze primaire keringen aan de nieuwe normering voldoen. Stadsdijken Zwolle, Veilige Vecht en Mastenbroek IJssel lopen conform planning. De planuitwerking van project IJsselwerken (Zwolle Olst) loopt vertraging op als gevolg van vertraging bij de ter inzagelegging van het projectbesluit bij de provincie. Dit heeft ook financiële gevolgen. De verwachting is dat het krediet niet voldoende is om de Planuitwerkingsfase af te ronden. De verwachting is wel dat het ruim binnen de 5% MOR-overschrijding blijft. De trajectaanpak van Genemuiden wordt afgerond, zodat de verkenning kan opstarten.

Maatschappij & Organisatie

De meeste maatregelen lopen op schema, waarbij de maatregel "energieversneller" voor de komende jaren wordt opgepakt door de in juni 2024 opgestarte Energie Beheer Organisatie (EBO). De komende jaren ligt de focus op betaalbaarheid, beschikbaarheid en betrouwbaarheid van energie, waarbij opwek, inkoop, opslag en gebruik integraal onze aandacht krijgen.

Binnen het deelprogramma DuurzaamDoen wordt aan drie pijlers (energieneutraal, broeikasgasneutraal, circulariteit) gewerkt conform het uitvoeringskader DuurzaamDoen. De werkzaamheden verlopen volgens planning.

Momenteel onderzoeken wij op welke landen we onze internationale inzet focussen. Er is een methodiek ontwikkeld, waarmee we onze huidige en eventuele toekomstige samenwerkingen kunnen toetsen om een bestuurlijke afweging mogelijk te maken. De toepassing hiervan op onze huidige samenwerkingen ronden we eind dit jaar af.

Het programma Organisatie kent drie maatregelen: Assetmanagement, rechtmatigheidsverantwoording en informatiebeveiliging. De eerste twee maatregelen lopen op schema. Voor wat betreft de maatregel informatiebeveiliging is een inhaalslag nodig om te gaan voldoen aan de nieuwe wetgeving voor dit onderwerp. Het plan is door de nieuwe securityspecialist in uitvoering genomen en de benodigde middelen zijn meerjarig in de begroting 2025 opgenomen.

Voor assetmanagement zijn de kaders en tools gereed en deze worden bij alle beheerafdelingen toegepast en permanent doorontwikkeld. Daarmee gaat de fase van projectmatige aanpak binnenkort over naar de beheerfase, uitgevoerd in de lijnorganisatie.

De rechtmatigheidsverantwoording verloopt op schema. Deze verantwoording wordt vanaf 1/1/2025 wettelijk van kracht. Het DB zal bij de jaarrekening 2025 een zelfstandige (eigen) rechtmatigheidsverantwoording moeten afgeven, in plaats van door de accountant.

FINANCIËLE RAPPORTAGE - ALGEMEEN

In 2024 is er begonnen met het traject lastenbeheersing, waarmee de eerste stappen zijn gezet om de financiële lasten van WDODelta minder hard te laten stijgen. Er mag geconstateerd worden dat WDODelta ook in 2024 hierop al voortgang boekt, met lagere lasten dan in de begroting was voorzien. Dit resultaat bevestigt dat onze inspanning om de kosten te beheersen dit jaar al zijn vruchten afwerpt.

In de tweede bestuursrapportage is er een aantal ontwikkelingen die meerdere programma's beïnvloeden. Deze voordelen (V) en nadelen (N) leveren samen een voordeel op van € 2.435K.

Hieronder worden eerst de onderbouwingen van de programma overstijgende ontwikkelingen toegelicht, daarna ontwikkelingen die te herleiden zijn naar de specifieke programma's.

Kapitaallasten - afschrijvingen (N € 200K)

Door herwaardering van activa zijn de lasten ten opzichte van de eerste bestuursrapportage gestegen. Dit heeft geleid tot een nadelige impact van € 200K op de programma's Watersysteem en Waterketen.

Voor het project slibgistings- en groengasinstallatie Echten hebben we van de belastingdienst de eerste bevestiging ontvangen over de teruggave van de btw over de bouwkosten. In de huidige meerjarenbegroting was deze teruggave vanwege de onzekerheid nog niet als inkomst meegenomen. In de meerjarenbegroting is deze teruggave inmiddels opgenomen.

Kapitaallasten - rente (V € 235K)

Het te verwachten rentevoordeel bedraagt in totaal € 1.335K. Dit is een stijging van € 235K ten opzichte van de 1e bestuursrapportage.

De prognose 2024 met betrekking tot de nog te betalen uitgaande kasstromen investeringen is verlaagd. Dit is mede te danken aan de extra inspanning die geleverd is in het kader van het traject lastenbeheersing om betere (= meer

verfijnde) project prognoses te maken. Ook werd er onverwacht een HWBP-subsidievoorschot van € 24.000K ontvangen. We behoeven hierdoor minder te lenen. Daarnaast heeft de ECB de beleidsrente met in totaal 0,50% verlaagd. Per saldo leidt een en ander tot een aanvullend rentevoordeel van € 235K.

Elektriciteit (V € 1.400K)

Op basis van een nieuwe aanbesteding hebben wij samen met een collectief van andere waterschappen en waterbedrijven een nieuw contract voor elektriciteit afgesloten, met gewijzigde contractafspraken. Inmiddels hebben wij de financiële consequentie hiervan beter in beeld. Wij verwachten dat de elektriciteitskosten € 1,4 mln. lager uit zullen vallen dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat we in hebben kunnen kopen tegen lagere elektriciteitsstarieven dan wat de energiemarkt bij de begroting liet zien in combinatie met de voordelen van het nieuwe elektriciteitscontract. Daarnaast zijn de netwerkkosten minder fors gestegen dan aangekondigd was. De netbeheerders laten deze kosten de komende jaren meer gelijkmatig stijgen.

Algemene onderschrijding goederen en diensten (V € 1.000K)

Voor heel WDODelta wordt voor de goederen en dienstenbudgetten een onderschrijding verwacht van circa € 1.000K. Dit komt voornamelijk door vertraging bij het uitbesteden van opdrachten voor diensten en onderhoud door derden. Vanwege schaarste aan personeel en materialen kunnen die werkzaamheden niet altijd conform planning worden uitgevoerd.

FINANCIËLE RAPPORTAGE - PROGRAMMA'S

Naast de eerdergenoemde grote en programma overstijgende afwijkingen hebben we in deze bestuursrapportage ook te maken met een aantal afwijkingen binnen de programma's. De afwijkingen binnen de diverse programma's leveren samen een nadeel op van € 420K.

Programma Watersysteem (V € 500K)

Voor het programma Watersysteem wordt verwacht dat de uitgaven voor het onderhoud van onder andere bruggen lager zullen uitvallen (€ 200K). Daarnaast wordt er op diverse budgetten onderschreden, onder andere doordat zowel de juridische kosten als het Waterakkoord Twente lager uit zullen zijn dan begroot (V € 300K).

Programma Waterketen (N € 150K)

Lagere lasten programma waterketen (V € 250K)

Het pilotproject Datagedreven sturing valt lager uit dan verwacht doordat de aanbesteding lager is uitgevallen. Daarnaast worden niet alle externe opdrachten gerealiseerd door zowel in- als externe capaciteitsproblemen.

Toename lasten persleidingbreuken

Tot en met september zijn er in ons beheergebied al negen persleidingbreuken voorgekomen, evenveel als normaal in een heel jaar. De persleidingbreuk op het traject Staphorst-Oosterboer is hiervan het meest kostbaar. Begin augustus werd deze persleidingbreuk geconstateerd vlak bij het spoor in Staphorst. Na het opgraven van de leiding bleek de lekkage in de mantelbuis onder het spoor te zitten. Het risico om de persleiding op reguliere wijze te vervangen is groot, daarom is besloten de lekkage tijdelijk te repareren waarmee de situatie vooralsnog voldoende onder controle is. Omdat op sommige budgetten binnen het programma Waterketen een onderschrijding wordt verwacht, kunnen de extra kosten van de tijdelijke oplossing persleiding-breuken hierbinnen worden opgevangen.

Ondertussen wordt er ook gewerkt aan een definitieve oplossing door het aanleggen van een nieuwe leiding onder het spoor door middel van een gestuurde boring. In de mandateringslijst 2024 is € 7.117K gereserveerd voor de geplande investeringen in groot onderhoud (inclusief verkenning en realisatie) persleidingen (mandaat ligt hiervoor bij het dagelijks bestuur). Omdat dit krediet nog niet volledig is aangevraagd, wordt voorgesteld om het investeringsbudget à € 660K

voor het traject Staphorst-Oosterboer hier binnen op te vangen. Het dagelijks bestuur heeft hiervoor inmiddels goedkeuring verleend.

Versnelde afschrijvingen Waterketen (N € 400K)

In het programma Waterketen hebben we te maken extra afschrijvingslasten. Op 4 juni 2024 heeft het algemeen bestuur ingestemd met het afzien van een CO2-afvanginstallatie. Dit betekent dat de reeds gemaakte voorbereidingskosten (€ 300K) niet kunnen worden geactiveerd en in 2024 moeten worden afgeboekt. Daarnaast zorgt slijtage ervoor dat de slibpompen in Zwolle (N € 64K) versneld moeten worden vervangen. Hetzelfde geldt voor een gasdrager in Deventer (N € 42K). Omdat de technische levensduur van deze activa korter is dan verwacht, moeten de resterende boekwaardes versneld worden afgeschreven.

Programma Waterveiligheid

Er zijn geen programma-specifieke afwijkingen te melden.

Programma Maatschappij & Organisatie (N € 770K)

In de eerste bestuursrapportage is gemeld dat voornamelijk door het project Aanbesteding applicaties € 2.000K niet wordt gebruikt. Daarentegen is er in deze tweede bestuursrapportage extra budget benodigd en zien we een overschrijding van € 770K bij het programma Maatschappij & Organisatie.

De belangrijkste oorzaken van deze overschrijding worden veroorzaakt door:

- Noodzaak tot vervanging van de mobiele telefoons (N € 850K). Het huidige model is verouderd en wordt vanaf juni 2025 niet langer ondersteund. Hierdoor kunnen we niet meer kunnen voldoen aan de eisen voor informatiebeveiliging. Met deze bestuursrapportage vragen wij goedkeuring aan het algemeen bestuur voor de inzet van deze middelen.
- Er zijn extra software kosten benodigd in verband met de I-veiligheid (N € 390K).
- Er zijn extra veiligheidsmaatregelen genomen bij de receptie van het hoofdbouw (N € 150K).

- Er is extra recruitment is er ingezet voor het werven van nieuw personeel (N € 120K).
- Vooruitlopend op de wetgeving vanaf 2025, die ons niet toestaat de jaarlijkse bijdrage voor bestuursverkiezingen te activeren, hebben we deze kosten al verantwoord in de exploitatie van 2024 (N € 100K).

Aan de andere kant zijn er ook voordelen te benoemen. Zoals de verdere vrijval van aanbesteding applicaties (V € 700K) en de lagere verschuldigde bijdrage aan GBLT (V € 140K).

PROJECTEN

Overschrijding Maximale OverschrijdingsRuimte (MOR)

Het WOM project Nieuwe Wetering Bovenloop is in juni 2022 door het dagelijks bestuur on hold gezet vanwege onvoldoende KRW-doelrealisatie en subsidiemogelijkheden. Inmiddels zijn er extra gronden verworven waardoor we de doelrealisatie kunnen behalen en is er zicht op een subsidie. Om het project door te starten is extra krediet benodigd om de planuitwerking af te ronden. Dit is nodig vanwege onderzoeken die opnieuw uitgevoerd moeten worden en het opstellen van nieuwe planproducten in het kader van de Omgevingswet. Hiervoor is € 150K aan extra krediet benodigd, waarvoor wij door middel van deze bestuursrapportage akkoord vragen aan het algemeen bestuur.

Ontwikkelingen HWBP

In het landelijke programma wordt gewerkt aan het “actieplan Toekomstgericht HWBP” dat de alliantie moet voorbereiden op de gevolgen van de landelijke beoordelingsronde, stijgende kosten en achterblijvende productie. Een ander belangrijk bestuurlijk thema op landelijk niveau is de aanpak van het financieringsknelpunt op de middellange termijn (2030-2036). In het kader hiervan wordt gewerkt aan besluitvorming over de verhoging van de solidariteitsbijdrage van de waterschappen. Dit besluit staat geagendeerd voor de ledenvergadering van de Unie van Waterschappen op 13 december 2024. Hiervoor is van ieder

afzonderlijk waterschap besluitvorming door het algemeen bestuur noodzakelijk. Bij WDODelta is dit besluit op 5 november 2024 aan het AB voorgelegd en is het AB in de Deltabijeenkomst van 1 oktober jl. bijgepraat over de ontwikkelingen.

De concept-programmering 2025 is vrijgegeven, hierbij zijn onze verzoeken tot 2028 grotendeels gehonoreerd conform de landelijke kadernota. Maar omdat de kadernota van het HWBP de subsidieontvangst per jaar maximeert tot € 40 miljoen en WDODelta vanaf 2025 twee grote realisatieprojecten heeft die hogere investeringsuitgaven vereisen, is het voorfinancieringsprobleem tot 2030 nog niet opgelost. Om dit op te lossen wordt maximaal ingezet op beïnvloeding van de landelijke processen, onder andere op wijzigingen in de kadernota van de programmering van volgend jaar en het verdwijnen van de € 40 miljoen grens. Voor de solidariteitsbijdrage 2024 hebben wij een hogere factuur ad. € 400K ontvangen dan verwacht. In de komende jaren ontvangen we een lagere factuur dus dit betreft een verschuiving van bedragen tussen jaren, waardoor de totale bijdrage over de looptijd gelijk blijft. Voor WDODelta betekent dit echter dat we in 2024 het krediet met € 400K overschrijden. Via deze bestuursrapportage vragen wij daarom goedkeuring aan het algemeen bestuur.

Realisatiegraad van het investeringsvolume 2024

Om meer grip te krijgen op de investeringen voor 2024 en 2025 en de daaruit voortvloeiende cashflow en kapitaallasten, is er na de het opstellen van de begroting 2024, extra kritisch gekeken naar de maakbaarheid van de projecten binnen WDODelta. Hiermee hebben wij goed zicht gekregen op de verwachte realisatiegraad van onze investeringen in 2024. Duidelijk is dat de haalbaarheid voornamelijk bij Watersysteem-projecten hier en daar een probleem vormt. Oorzaken hiervan zijn het grote aantal projecten, schaarste aan zowel eigen personeel als capaciteit bij externe partijen en onze neiging tot optimistisch programmeren.

De verwachting is dat de realisatiegraad uit zal komen op circa 74%. Dit is aanzienlijk hoger dan de realisatiegraad 2023 (50%). In 2024 is in de begroting aan

investeringen € 242 miljoen opgenomen. De verwachting is dat er dit jaar circa € 178 miljoen zal worden uitgegeven.

Programma (x € 1.000.000)	Begroting	Prognose	Verschil (P-B)	Realisatie graad
Waterveiligheid	€ 124	€ 114	€ 10	91%
Watersysteem	€ 59	€ 25	€ 34	43%
Waterketen	€ 53	€ 38	€ 15	72%
M&O	€ 6	€ 2	€ 4	30%
Totaal	€ 242	€ 178	€ -64	74%

Waterveiligheid: Ten tijde van het opstellen van de begroting 2024 werd nog verwacht de Planuitwerking IJsselwerken (Zwolle Olst) in 2024 af te kunnen ronden. Door uitloop van de planuitwerking door een vertraging van de terinzagelegging bij de provincie, schuiven ook een deel van de nog te maken kosten (ca. € 10 miljoen) mee naar 2025.

Waterketen: Met name door de Windturbine Kampen, de zonneparken en CO2 afvanginstallatie wordt een lagere realisatiegraad bereikt:

- Windturbine Kampen: Door een lopende procedure bij de Raad van State is er sprake van vertraging, wat ook invloed heeft op de begroting voor 2025.
- Zonne-energieprojecten: Er is vertraging ontstaan door het vergunningstraject bij Spoolde.
- CO2-afvanginstallatie Echten: Het bestuurlijke besluit om af te zien van de realisatie van de CO2-afvanginstallatie in Echten zorgt voor een bijstelling in de realisatie van 2024 en van de begroting voor 2025.

Watersysteem: De belangrijkste oorzaken van de afwijkingen zijn:

- Optimistisch programmeren: Bij het opstellen van de begroting is de uitvoerbaarheid van de projecten te positief ingeschat. Verdragende factoren als de seizoensgebondenheid, de beschikbaarheid van personeel en externe partijen, en de complexiteit van watersysteemprojecten door ruimtelijke componenten en stakeholderovereenstemming maken dat niet alle plannings kunnen worden waargemaakt.
- Vertragingen van projecten: De vertragingen zijn te wijten aan factoren zoals het niet kunnen werken aan gemalen tijdens stormseizoenen, langere verkenningsfasen en uitdagingen bij samenwerkingsprojecten met andere overheidsinstanties. Hierdoor worden de begrote uitgaven voor de planuitwerkingsfase later gerealiseerd dan gepland.

M&O: We hebben ons intensief voorbereid op de inzet en investeringen die WDODelta moet doen om energieneutraliteit, broeikasgasneutraliteit en circulariteit te bereiken. Hierdoor hebben we minder geïnvesteerd in 2024.

In de afgelopen periode hebben er diverse acties plaats gevonden om realistischer te prognosticeren/begroten. De acties die gedaan zijn:

- Leren van andere waterschappen met hogere realisatiegraad;
- Cashflowmanagement, meer sturen op cashflow;
- Optimalisatie binnen het watersysteem: o.a. door voorspelbaarheid vergroten door werkwijze Gemalen & Stuwen te hanteren.

BELASTINGOPBRENGSTEN

GBLT heeft haar tweede voortgangsrapportage opgesteld op basis waarvan een totaalvoordeel van € 623K wordt verwacht:

Belastingjaar 2024: Bij de zuiveringsheffing wordt voor een hogere belastingopbrengst verwacht van € 150K en bij de watersysteemheffing van € 395K.

- De bijstelling voor de zuiveringsheffing wordt voornamelijk veroorzaakt door de naar boven bijgestelde verwachtingen voor de heffing technologische bedrijven. Met name omdat de voorlopige aanslagen nog gebaseerd waren op het verwachte verbruik tijdens de corona jaren.
- De mutatie bij de Watersysteemheffing wordt met name bepaald door een hogere groei in het aantal ingezeten (V € 27K) en door een hogere WOZ-waardemutatie bij woningen (1,67% hoger) en niet-woningen (5,37% hoger) dan ingeschat ten opzichte van de begroting (V € 366K).

Voor de belastingjaren 2021 tot en met 2023 komt de realisatie van beide belastingsoorten inclusief prognose ten opzichte van de eerste rapportage totaal € 78K (€ 64K + € 14K) hoger uit.

Het uiteindelijke financiële resultaat is afhankelijk van de oninbaarheid van debiteuren en de eventueel verleende kwijtschelding. Deze tonen op dit moment een gunstiger beeld dan begroot. In de jaarstukken worden de definitieve aantallen verwerkt.

Zuiveringsheffing (x € 1.000)	1 ^e Berap	2 ^e Berap	Totaal
2024	N 249	V 150	N 99
2021 t/m 2023	V 35	V 64	V 99
Kwijtschelding/oninbaar	NB	NB	NB
Totaal	N 214	V 214	nihil

Watersysteemheffing (x € 1.000)	1 ^e Berap	2 ^e Berap	Totaal
2024	V 598	V 395	V 993
2021 t/m 2023	N 50	V 14	V 36
Kwijtschelding/oninbaar	NB	NB	NB
Totaal	V 548	V 409	V 957

SAMENVATTING

In de tweede bestuursrapportage verwacht WDODelta 2024 een voordeel van € 2,6 miljoen ten opzichte van de eerste bestuursrapportage. Over heel 2024 is dit een voordeel van € 7,7 miljoen ten opzichte van de begroting.

In de begroting verwachtten we € 8,1 miljoen uit de reserves te moeten onttrekken. In deze tweede bestuursrapportage gaan wij ervan uit dat we nog circa € 0,4 miljoen uit de reserves moeten onttrekken.

Bedrag x € 1.000	Begroot	Berap I	Berap II	Berap II-I	Berap II t.o.v. begroting
Lasten & Baten					
Watersysteem	61.892	60.789	59.635	-1.154	V 2.257
Waterketen	48.520	47.564	46.379	-1.185	V 2.141
Waterveiligheid	13.556	13.729	13.620	-110	N 64
M&O	44.278	41.721	42.144	423	V 2.134
Totale lasten	168.246	163.803	161.777	-2.026	V 6.469
Belastingopbr.	-157.810	-158.144	-158.767	-623	V 957
Dividend	-2.300	-2.600	-2.600	-	V 300
Tot. opbrengsten	-160.110	-160.744	-161.367	-623	V 1.257
Resultaat bestuursrapportage	-	5.078	2.649		
Saldo /onttrekking reserves	8.136	3.059	410	-2.649	V 7.726

ACTUELE RISICO'S

In de jaarstukken 2023 staat beschreven hoe WDODelta invulling geeft aan het financiële risicomanagement, in de begrotingsbrief 2024 staat beschreven op welke wijze invulling wordt gegeven aan de beheersing van kwalitatieve risico's en in de begroting 2025 staat de actualisatie van het weerstandsvermogen beschreven. In deze bestuursrapportage geven wij een overzicht van (de beheersing van) de actuele risico's.

Krapte arbeidsmarkt

Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt hebben wij op onderdelen onvoldoende (tijdig) capaciteit (kwalitatief/kwantitatief) beschikbaar om voorgenomen maatregelen uit te voeren, waardoor realisatie van onze opgaven onder druk komt. Als beheersmaatregel wordt o.a. ingezet op strategische personeelsplanning en versterking van wervingscapaciteit.

Informatiebeveiliging

Een calamiteit op het vlak van de ICT kan de bedrijfscontinuïteit – en daarmee het bereiken van de doelen t.a.v. ons watersysteem en de waterketen - in gevaar brengen. Als beheersmaatregelen wordt gewerkt aan maatregelen t.a.v. informatiebeveiliging.

Financiering HWBP

Landelijk is geconstateerd dat er diverse financiering vraagstukken zijn met betrekking tot het HWBP. Dit is onder andere het moment van subsidie-uitkering, voorfinanciering, de hoogte van de solidariteits- en rijksbijdrage na 2030. Er wordt momenteel gewerkt aan een oplossingsrichting voor deze vraagstukken.

Primaire keringen

Vanaf 2017 gelden er nieuwe normen voor primaire waterkeringen. We hebben tot 2050 de tijd om aan deze nieuwe norm te voldoen. Tussen het moment van afkeuren en het moment dat het HWBP de kering komt versterken, voert WDOD haar reguliere instandhoudingswerkzaamheden uit in het kader van de wettelijke zorgplicht. Momenteel wordt onderzocht of deze zorgplicht moet worden uitgebreid met een extra onderhoudscomponent om het veiligheidstekort lokaal te verkleinen, indien nodig. De beslissing om groot onderhoud op te nemen in onze instandhoudingsactiviteiten zal bestuurlijk moeten worden vastgesteld, aangezien hier extra kosten aan verbonden zijn.

Energie

Het energienet en de beschikbaarheid van energie staat onder druk. Dit kan van invloed zijn op het behalen van onze doelstellingen, vooral waar onze taak toeneemt (bij areaaluitbreiding, maar ook door klimaatverandering). Als beheersmaatregel is de Energie Beheer Organisatie (EBO) opgezet. De EBO gaat verschillende beheersmaatregelen ontwikkelen en in gang zetten.

Paragraaf bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering wordt vanaf deze bestuursrapportage aangevuld met een aantal nieuwe onderwerpen, voortaan wordt ook melding gemaakt van de stand van zaken t.a.v. de rechtmatigheidsverantwoording en geven we inzicht in de wijze waarop wordt gestuurd op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid door middel van rekenkameronderzoeken, Artikel 109a onderzoek en de onafhankelijke controlfunctie.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van verslagleggingsjaar 2025 legt het DB verantwoording af aan het AB over de financiële rechtmatigheid, de voorbereidingen hiertoe zijn in volle gang. Het DB heeft een keuze gemaakt t.a.v. het niveau waarop de

rechtmatigheidsverantwoording wordt afgelegd. Daarnaast heeft het algemeen bestuur de hoogte van de verantwoordingsgrens en de rapportagegrens vastgesteld. De komende periode wordt verder gewerkt aan borging van het begrotingscriterium, het voorwaarden criterium en voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik en versterking van de verbijzonderde interne controles.

Doelmatigheid, doeltreffendheid, rechtmatigheid

WDODelta stuurt op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid en heeft daartoe een aantal mechanismen ingericht: rekenkameronderzoek, onafhankelijke controlfunctie en Artikel 109a onderzoek. Hierbij rapporteren wij de stand van zaken.

Rekenkamer

De Rekenkamer voert onderzoek uit en biedt de uitkomsten aan het AB aan, de stand van zaken is als volgt. Duurzaam doen - Energieneutraliteit: onderzoek opgestart, Beleid waterschapserfgoed en ruimtelijke kwaliteit: onderzoek opgestart, Inspiratiebrief *Voorbij* de Dijk: schriftelijke reflectie van DB volgt.

Onafhankelijke controlfunctie

Concerncontrol is onafhankelijk gepositioneerd en voert in opdracht van het DB/SD audits, onderzoek en adviesopdrachten uit naar de beheersing van interne processen en rapporteert hierover aan directie en/of DB. Onderstaand een overzicht van uitgevoerde onderzoeken: budgethouderregeling, proces overtollig materieel, begrotingsproces, declaraties, systeemgerichte contractbeheersing HWBP-projecten, strategisch beleidsproces, informatieveiligheidsorganisatie/BIO, wet politiegegevens, een verbonden partij, integriteitsonderzoeken, P&C documenten, ISO-gecertificeerde processen.

Artikel 109a onderzoek

In artikel 109a van de Waterschapswet is bepaald dat het dagelijks bestuur onderzoek uitvoert naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur hierover verslag uitbrengt aan het algemeen bestuur. Onlangs is in dit kader onderzoek uitgevoerd naar het proces van uniebesluitvorming.

Er is onderzoek uitgevoerd naar de vraag in hoeverre het interne proces van WDODelta een doeltreffende totstandkoming van UvW-besluiten waarborgt? Het onderzoek heeft duidelijk gemaakt dat dit vraagstuk vanuit drie invalshoeken gestuurd kan worden. De ambtelijke voorbereidingsfase blijkt op basis van de realitycheck doeltreffend te werken maar kan door meer regie verder geborgd worden. De bestuurlijke voorbereidingsfase biedt door het onlangs ingevoerde annotatieproces en agendering in het DB voldoende waarborg voor doeltreffende voorbereiding op bestuurlijk niveau, het annotatieproces kan op enkele punten worden aangescherpt. De regie en monitoring (PDCA) op het geheel van uniebesluitvorming is echter beperkt belegd en geborgd, de regievoering zal daarop worden versterkt.

De conclusie is dat het interne WDODelta proces voldoende waarborgen biedt voor een doeltreffende totstandkoming van UvW-besluiten. Het systematisch beleggen van sturing en monitoring van het interne unieproces biedt kansen om beïnvloeding van besluitvorming in de voorbereidingsfase en integrale uitvoering van genomen uniebesluiten verder te borgen. De beelden en de adviezen worden herkend en de aanbevelingen worden overgenomen en vormen een goede aanvulling op reeds doorgevoerde verbeteringen.